

कर्मस्थानाचार्य
बौद्ध ऋषि
महाप्रज्ञाया
संक्षिप्त जिवनी

द्वमि :- शाक्य मुनि उपासक

श्री

१०८

कर्मस्थानाचार्य

बौद्ध ऋषि

महाप्रज्ञा

या

संक्षिप्त जिवनी

Dhamma.Digital

लेखक

शाक्यमुनि उपासक

तेबहा:

प्रकाशक :

धर्मचक्र आश्रमया

उपासक उपासिकापिं

बागवजार, काठमाण्डू

बुद्ध सं. २५१४

ज्येष्ठ, सुक्ल तृतिया

२०२७, २, २५

धाकू— “शाक्य प्रेस” अँ बहाल, काठमाण्डौ, नेपाल । फोन: १३-६०४

कर्मस्थानाचार्य बौद्धे ऋषि महाप्रज्ञा

जिगु मिखाय् महाप्रज्ञा

न्हापा जिमिसं महाप्रज्ञाजु यातः—‘महाप्रज्ञा भन्ते’ धका धयाजुयागु श्यू। लिपा वस्पोल कालिम्पोङ्ग पाखेर राणाशाही सरकारं नेपाजे दुत मकागुलि च्वना बिज्यागु वखने स्वास्थ्य यागु कारणं “भन्ते” पद तोलताव “महाप्रज्ञा” धका जक नामं प्रख्यात जुल। वस्पोल भीगु भाषाया साहित्यसं बौद्ध धर्मया साहित्य जायका बिज्याम्ह खः। वस्पोलया नुगलं व न्यपुं गुगु अनुभूति जूगु खः वयात गथेखः अथे च्वयाव भीगु न्योने तयाव छगू संगीतया रूपे थनाबिल लोक गीतथे हे ज्वीक प्रचार जुयेके फु। उके आपालं वस्पोलया कवितात भीगु म्हतुं अथे आथे हे पिहाँवयाच्वन। गुगु वस्पोलया छगू विशेषता खः।

बौद्ध धर्म व नेपाल भाषा निगू वस्पोलया जीवन रथया निचाल घःचाल खः। त्याग वस्पोलया मुख्यगु लक्षः। उकिं वस्पोल भिन्नु जीवनं गृहस्थ जीवने दुहाँ बिज्यानानं प्याहाँतुं बिज्यानाली मीत छम्ह ऋषि रूपे उपदेशक व साहित्यक जुया बिज्यात। लोभ व मोहं वस्पोलयात श्युसां प्यप्पुना च्वने मफु। पलेहःले च्वंगु लखथे छुं समययात गृहस्थ जीवनया लोभ मोहं स्थान काःगु हायातुं वन। थौं मीथाय् छम्ह भिन्नुया सिवं छुं म्ह मज्जीक धर्मयागु प्रचारे वस्पोल लगे जुया बिज्याना च्वन।

वस्पोल याके भिन्नु अथवा गृहत्यागी ज्ञयाव न्याथासं न्यागुं स्वीकार यानाव ज्वीगु प्रवृत्ति मदु; अन्याय अकीति

(ख)

अर्थात् वेकाइदा जुलकि वस्पोलयाके व प्रति विद्रोहया मिच्याना
वैगु उकिं नं वस्पोल लुयागुं अधिने च्वने मफु, उकिं वस्पोल
गुम्हेसें थो गुम्हेसें मयो । गुगु स्वाभाविक नं खः । ख ला
वस्पोलयागु जीवनी जिंहे च्वयाव प्रचार याय् मागु खः । तर
थौं कन्हे जिगु जीवनया तुतिछपा तोधुगु समये लाना थ्व
छत्वालचा जक च्वयाव छिक्रिपिनि न्द्योने तया च्वनागु खः ।

वस्पोल थें ज्याम्हेसिगु जीवन परिचय थें ज्यागु थ्व सफू
चा च्वया दिरुम्हे तेवहालया शाक्यमुनि उपासकयात जिगु
नुगलं नसें धन्यवाद मबिसें जि च्वने मफु, छाय धालसा व सकल
यागु कुतल छुं खे सनं म्ह मजू । महाप्रज्ञा बौद्ध ऋषि यात
लिपातकनं लोममंगु माध्यम थ्वहे जक तरिका खः । ऋषिजु
महाप्रज्ञाया आयु आपालं जुल उकिं वस्पोलया जीवन सम्बन्धी
तमाम जानकारी म्नीत आवश्यकता जू गुगु आवश्यकता यात
थ्व सफूचा बिल, उकिं थ्वयात छको हानं साधु वाद विये ।
थ्व सफूया महत्व ब्वमिपिसं गुलि गुलि थुयका काई उलि थ्वया
प्रकाशन जुया च्वनी, हानं मेमेगु भाषांनं च्वयेगु शाक्यमुनि
उपासकया विचार दु, गुगुनं धन्यहे खः ।

धर्मरत्न 'यमि'
यमिछेँ १३/४३४ बुरांख्यो
काठमाण्डौ नेपाल
२५-५ २०२७

निगू शब्द

ध्व चिकिचाधंगु सफुती—

श्री कर्मस्थानाचार्य बौद्धऋषि महाप्रज्ञाया संक्षिप्त जीवनी
यागु खँ उलेख याना विचारवान्पि सजन वर्ग पिनि अप्रस
प्रस्तूत यानागु खः ।

गुरुवर प्रहाप्रज्ञा नेपाले स्थविरवाद शासनया पुसा थे'
जुया विज्याकह धका मश्यूपि कम्हे जक दई । अथेनं जिगु नुगले
बिलिविलि जाया वया च्वंगु खँ प्रकाशमयासे' मफुत उके' जि
ध्व सःसःथे' च्वया छिकपिनि न्होने प्रस्तूत याना च्वना ।

थुके च्वयागु खँ—गुलि वस्पोल गुरुयागु जीवन-चरित्रे
कयागु खः, गुलि गुरुया संगते लाःपिसं कंगु खँ, गुलि वस्पोल
गुरुं प्रवचन याना विज्याःबले कना विज्यागु खँ दु, वस्पोलयागु
जीवनी स्वैपिन्तः—गुलि ह्य जिःपिक च्वना वैगु दु, गुलि खँ मिखां
खोभी वैगु दु, गुलि खँ आनन्द प्रदायक दु, गुलि खँ पाथक
पिनि नापं छाति तद्धं जुयावैगु दु, गुलि खँ आश्चर्य जनकगु दु,
गुलि गुलि ज्ञान पूर्णगु खँ दु, गुलि गुलि खँ श्रद्धा उत्पन्न ज्वीगु दु,
हानं गुले खँ थुजागु नं दु कि—“ध्व खँ गुप्त याना तय्मज्यू
प्रकाश याय्हे माःगु खः” धैगु विचारं गुरुयागु सेवारूपे थःमं
सःसःथे च्वयाः प्रकाश यानागु खः ।

शाक्यमुनि उपासक
तेबहा, काठमाण्डू ।

जिमि आचार्य

गुरुवर महाप्रज्ञाया जन्म—

पिता कुलनारायण श्रेष्ठ, माता हिरामाया श्रेष्ठ, न्हूघः
त्वाः, वि० १६५८ शाल् ज्येष्ठशुक्ल त्रितिया या दिन, आर्द्रा
नक्षत्रे जन्म । श्रेष्ठया कुले जन्म जुलसानं बालख अवस्थां नसें
बौद्ध पाखे मनया संस्कार कोच्छुगु लक्षण खनेदु ।

१३ दँ या वैशे प्याखंते भुले जुयाः संगीत विद्याया रसे
दुन । १८ दँ या वैशे वाद्य कार्ये जागीर जुल, जागीर दयाली
बिहानं जुल । २३ दँ या वैशे गृहत्याग यानाः केरोंया हिमाले
वनाः फाक्का गुंवाय्, लोक पूज्य औतारी कुशेरिपोछे द्वारा
माघपुन्ही खुनु प्रवजित जुया बिज्यात । अन १३ न्हु च्वनाः अनं
नेपापाखे ल्याहाँ बिज्यात । प्रवजित यानां—‘पल्धेन्श्यरब’ जुल ।
नेपाले बिज्याना नागर्जने छिरिनोबु लामाया थाय् च्वना,
महायानी धर्मया शिच्चा प्राप्त याना बिज्यात ।

वंदु, गोम्, फो, इत्यादि, प्रबजित मजुति बले' त्रिसे' साधन दया च्वंगुलि याकनंहे सेके सीके यानाः गुरू जुया विज्यात । क्रमशः प्यम्ह म्येपिं नं दत, छन्दु भिन्नाचरण विज्याबले—ह्यूमत त्वाले न्याह्य भिन्नुपिं म्मोलाक च्वनाः दानवाक्य व्वना दान फया च्वंबले, बांलाःगुलिं अपालंहे दानदातापिं व दर्शकपिनिगु हूल जुल । थुगु हे प्रकारं बरोबर भिन्ना विज्याना जीविका जुया च्वना विज्यात । अन च्वना - 'छीवन्दु' यागु थःगु भाषां अनुवाद याना विज्यात । म्येम्येगु मन्त्रयागु नं अनुवाद याना पवैत्या लोहँते-लोहँते तिका तथा विज्यात । व सोया आपासिनं मन्त्रयागु अर्थ थुल । उकिया निंति नुगःमूपिसं गन गन गथे गथे चु फूतात मश्यु छन्दु भिन्ना बिया विज्याबले, पुलिसं ज्वनायंकल, यंका गुस्वराय् कुनातल । लच्छि व च्यान्दु कुनाली—“थमिसं थन न्हूगु बौद्ध धर्म प्रचार यात” धैगु दोषारोपन याना देशं पितिना व्छत । पित्तिना छोखुनु धूम धाम हूल जुल, दर्शकपिं ले' रतिकं हूल, भयाले भयाले पलीपली तक नं खालिगनंहे मदु, थुजोगु प्रकारं १६८२ शालया श्रावण महिनां महाप्रज्ञाया नाप मेपिं प्यह्य नं पित्तिना छोट ।

नेपालं वना बुद्धगया थ्यन । अन वस्पेलपिन्त बर्मायाह्य ऊकोशाला धयाह्य भिन्नु' न्याःहे सितं स्थविरवादया श्रामणेर याना बिल । अन वना कलकत्ताय् महाबोधि सोसाईती च्वना विज्यात । अनंली कालिम्पोङ्ग विज्याना, 'थापां छोलिं गुम्बाय् च्वना विज्यात, अन दाता जुयादीह्य श्रीसाहु भाजुरत्न खः । अन

(३)

महाप्रज्ञाया पासापि मुना धर्मं यायुगुली शान्ति काय् मफया,
अन पासापि तोता महाप्रज्ञा याकःचा दार्जीलि बिज्यात अनं
कलकत्ता बिज्याना महाबोधि सोसाइतीहे च्वनाबिज्यात, अननं
शेक्रेटरी जुया च्वंह देवप्रिय नाप सांप्रदायक नियम् यागु खे'
चित्ताबुके मजुया, शान्ति यागु आशां बुद्ध गयाय् बिज्याना,
बोधिवृत्तया किपाय् च्वनाः नुगः मळिका विरह यानाबिज्यात—
“जि मायाजाजे शान्ति मद्दु धका, मायाजाल त्यागयाना प्रवजित
जुया; प्रवजित जुयानं संप्रदायक नियमं शान्ति मव्यू। गुगु
संप्रदाये द्रहाँ वन उगु संप्रदाये, नियम हे जक प्रधान जुया
च्वन, ज्ञान प्रधान मजू, गुरू ज्वीपि नं चित्त बुकेजूपि छह्णहे
चूमला, धर्मं नियम् अवश्यं देमा, नियम् मद्दुगुधर्म—धर्मं ज्वी
मखु, तर नियम् दया च्वन धर्मया नियम मजुसे' सांप्रदायक
जक जुया च्वन। गुगु नियम शील पालन जुया चित्त शुद्ध ज्वी,
व नियम् मजुसे' करं नियमया बन्धन-गुगुलि संप्रदाय रत्ताजुई,
उजागु नियमं मनयात शान्ति मजुल, व नियम् बन्धनं मुक्त जूसाहे
जक शान्ति दै। अशान्तिगु धर्मं तोता म्येगु थासे वँसा अन
म्येगु हे बन्धन। बन्धनं मुक्तगु धर्मं शान्तिया लँ जिं मखन प्रभो !,
कि जितः शान्ति दायक गुरू क्येनाव्यु, मखुसा जिगु जीवन
थनहे अर्पण' धका चीवरं तोपुया भोस्सुना च्वना बिज्यात।
अन लाउरे वे' छह्णसे' जसो तसो प्राण रत्ता ज्वीकथं आहार
चूलाका बियातल।

छन्दु अन वज्राचार्य छद्म वयाः महाप्रज्ञा याके न्यन—
 “छल्पोल गनं विज्यानाह ? थन दाता सुमदुथाय् गुनां हेरचार
 यार्ई ? छाय् आमथे च्वनाविज्यानागु ?” धका न्यन । महाप्रज्ञां
 थःगु मनयागु खँ प्रकाश याना कना विज्यात । महाप्रज्ञा यागु
 दुःख खनाः वज्राचार्य धाल—भिन्नुजु छल्पोलं आम विचार
 याना विज्यागु यथोचितगु खः, न्हाक्वहे दुःख सिय माःसां
 आम विचार अटल् जुया च्वन धाःसा छल्पोलं गुरु मालाज्वी
 मो, गुरुं छल्पोल यात माः वई ।” थुलि धया वज्राचार्य ल्यहाँ
 विज्यात । श्वलातक अनच्वना महाप्रज्ञा गया सहरे वनाः विहार
 छगू देकल, व विहारया नां ‘जोतिका हल’ जुल । “व विहारे
 जिं दय्कागु, जिगु विहार” धैगु अभिमान व ममताया मार वःगु
 होश यानाः उघडीहे त्याग याना हानं कालिम्पोङ्ग पाखं हे
 विज्यात ।

कालिम्पोङ्ग श्यनेवं छिरिनोबुर् लामां—“ध्वमनु लिपा
 धर्म प्रचारक ज्वीझ खः” धैगु विचारं महाप्रज्ञा यातः च्वनाः
 संदेशे यंकल । लें गुरुरयागु सेवा याय् माःगु, गुरुं शिष्य यागु
 सेवा याना यंकल । महाप्रज्ञा यातः च्वापुं नै धका—सल म्हे
 गय्काः कुटुं मवेक सलम्हे हे चिनाः नंबुं भुत्तु भुंका यंकल ।
 कालिम्पोङ्गं न्ह्यन्दु दुखुनु फारी श्यन, अन वारां साहु धाःह
 नाप खूब छल्फल जुल वारां साहु लीपा भिन्नु जुयाः भिन्नु
 धम्मालोक धाय्कल । अनं न्यान्दु दुगु दिने झांचि श्यन, अन
 छिरिं नोबुर् गुरुं मंस भन्न याःगु खनाः महाप्रज्ञां अनहे गुरु

तोता ल्हासा पाखे बिज्यात । ल्हासा थ्यंका अन श्यासा या जोगनारां साहुं स्वागत यानाः अनहे तथातल । लिपा विस्तारं माक्व बन्दोबस्त मिले याना 'केचां श्यार' धैगु फोरंवा रिपोछथे या गुम्बास तथा तर्क शास्त्र अध्ययन याकल । जोगनारां साहुं महाप्रज्ञा यातः जोरे याना नकैम्ह भांछे लामा छम्हनं तथाविल, जोगनारां साहुया दयां पुक्क ठीक याना विल ।

अन टर्क शास्त्राचार्य नाप मंसाहार यागु वारे छल्फल जुसांनसें - भांछेलामा वस्पोल खना तंमोह जुल, तोह मालामाला ल्वापु यार्डेम्ह जुयावल । च्या दायका बियू, याकनं त्वने धुंसानं - "गुलि यावन त्वने सिधेकल, आमव्यागु ताःलं जि शेवा यःय फैमखु" धार्डेगु । 'याकनं फुत धाय्वं भांछे तंम्बेके यो' धका विस्तारं त्वंसां - 'तमं च्या मत्वं' धका - 'छाय् च्या मत्वनागु' जिखना तंमोला ?' धका ख्ये ख्ये लुया हालीगु जुयावल, महाप्रज्ञां सहयाना च्वना बिज्यात । क्रमश भांछे धयाहल - "जिमफु ! च्यात्वने माःसा लः कया हयाव्यु का" धका सिम्भः घः न्योने तथा विल ।

महाप्रज्ञा दनाः शिम्भः घः कया प्याहाँ बिज्यात । मने दुःख यागु मिछोया च्वन, तनं क्वहाँ वनागुनं मचाल, हानं म्रेगु तँग्या वंसेली पर्वने बिचे कापिचाय् च्वंगु बँगाले धवतं लःतुं घले थनाः जायका, जनीयागु नाग्लो तथा कुबिया ध्येध्ये च्वीरु क्वहाँ बिज्यात, क्वथ्यंका हानं तंगःबले नौबत् नया गुम्बाथ थ्यंकः बिज्य । भांछे लामां तसं छथाछथायात - "लः छकु

काः वंम्ह थवेत माःला, गन वना घनाच्चना ?” धकाः तमं ऋते यात । महाप्रज्ञाया नुगलं हे थामे याय् मफयाः क्वथाय् वनाः सांगां तोपुया ख्वया च्वन । मनंमनं अनच्चनेगु इच्छा मजुल, “च्वनेहे मखुत, कन्हेहे वने, जितः सुविस्ताया निंतिं साहुं दयातया मनुतयाविल थौं वहे मनु मालिक जुयाः जितः नोकर याना हल थुजाथासे च्वनेहे मखु । तर छुंहे मसेक नं गथे ल्याहाँ वने” धकाः छथाय् लोहं यागु पाकुई वनाः ध्यान याः विज्यात । अन ध्यान यायां महाप्रज्ञा यात म्येघसंवर यागु ज्ञान लाभ याना विज्यात । अनंली मन भतिचा सिचुका गुम्बाय् ल्याहाँ विज्याना थःगु अध्ययन याना विज्यात । गबलें गबलें म्हायापु छथाय्थे सिंसाकलमं तस्वीर छपाः च्वया विज्याईगु जुया च्वन । व खँ नं भाछे रिंपोछे याथाय् पोत यंका तल खनी, रिंपोछे महाप्रज्ञा यातः सःतके हल । महाप्रज्ञा हाजीर जुयाविज्यात, रिंपोछे न्यनाविज्यात—

“पल्धेनश्यरब ! छं तस्वीर च्वया च्वन धाल खःला ? स्वे ! छु तस्वीर च्वया !”

महाप्रज्ञा ग्यानाविज्यात — “तस्वीर च्वयागु खँ नं वस्पोलं न्यंकाते धुं कल, थौं जितः छुयाईगु खै,” धका ग्याग्यां तस्वीर ज्वना रिंपोछे याथाय् विज्याना क्येने मछाला च्वन । रिंपोछे— “स्वय् ! थन हति ! मछाले मो छाय् मछालेगु ! हति” धका कया सोया विज्यात, अद्भूतगु तस्वीर खना रिंपोछे तस्वीर यागु अर्थ न्यनाविज्यात । महाप्रज्ञा मछालाः क्वच्छुना च्वना विज्यात ।

रिपोछे, महाप्रज्ञायातः साहस विया विज्यात—“ःयाय्मते छं थूकथं कनाहती मिलेमजूसा जि मिलेयाना कने, ष्वाय्मते कँ ।”

महाप्रज्ञां तस्वीरे दुगुखँ छसिकथंनसे' कनायन ।

“रिपोछे ! ज्ञमायाना विज्याहुँ ! थ्व संसारे मनुष्ययाके विभिन्न भूवन यागु पुसा दया च्वन, व खः मनुष्य याके दया च्वंगु इन्द्रिय द्वारा स्पर्श जुगु रमे भूले जूम्ह नरलोकं पतन जुया वना भूवन चक्रे लाना मूक्त ज्वी मफया च्वनी । इन्द्रिय पाखे ज्ञान विचार याना कुशला कुशल ल्येसल धाःसा क्रमश ऊर्द्ध खोते लानाः सुगती उत्पन्न जुजुं छन्दु मूक्त जुया वनीह्व जुई । संसारे विभिन्न भूवन यागु भोग या हेतु नं शरीरे दु, संसार चक्रं मुक्त ज्वी फँगुनं थ्वहे शरीरे हेतु दु । सम्हाले याय् फुसा सुखी ज्वीगु, मफुसा दुःखी ज्वीगु हेतु थ्वहे मनुष्यया शरीरे दु ।” इत्यादि खँ विस्तार पुर्बक कनायकुगु न्यनाः रिपोछे खुसि जुया, व तस्वीरे सहिछाप याना दित्त । सहीयाना धया विज्यात — “पल्थेनश्यरब् ! थ्व तस्वीर यंका ल्हासाबजारे, छथाय् च्वना, थ्व तस्वीर क्यना उपदेश याःहुँ ।” धका स्वीकृति विया विज्यात ।

महाप्रज्ञां तस्वीर यंकाः ल्हासा बजारे जोगनारां साहुया छे' च्वनाः तस्वीर क्यना उपदेश याना विज्यात । फोरं खारिपत्रे या सहिछाप खनाः सकसिनं विश्वास यानाः उपदेशे श्रद्धा तल ।
• फोटो वालां फोटो खिचे याना प्रचार यानावित्त; तस्वीर द्वारा

फोटोवाला छम्ह उद्वार जुल । जनतापिसं छेँखा पत्ति छपा छपा तस्वीर ब्वल । महाप्रज्ञाया नं मान बदे जुल ।

महाप्रज्ञा बजारं ल्याहाँविज्यावते रिंपोछेया बैठके आसन छगू लायातल । महाप्रज्ञा विज्याना गुरू यातः— वन्दना याना लिचिला फेल्वी त्यंबले— रिंपोछेँ महाप्रज्ञायातः— “आम आशने प्येतु ‘परधेन्श्यरत्र’ आम छंगुआसन खः ।”

महाप्रज्ञा आशने च्यनाः लाहात जोजलपा च्यना विज्यात । रिंपोछेँ ध्वीलायातः सःता इसारा याना विज्यात, ध्वीलां महाप्रज्ञा यात प्रमाण पत्र छगू प्रदान यात, महाप्रज्ञां सादर वन्दना याना कयाविज्यात ।

मंसाहार मयागुले महाप्रज्ञा यात बात रोगं कल । जोगनारां साहुं बैद्य हया क्यन, बैद्यं मंसया रसे नेमागु वासः बिल । महाप्रज्ञा मंस सेवन मयाईगु खँ न्यनाः बैद्यं— “जिके वासः मद्दु’ धका तमं वासः कया ल्याहाँवन ।

छन्हुं ज्ञान प्यासीम्ह कुल्मांसि बैद्य दुसोवल, बेकःनं दयातया वासः हया न्हिनिको थमंतुं मालिस याना बिल । मालिस यायां थःत माःगु ज्ञान यागु खँ नं छल्फल यायां यात, निलातक मेहनत् याना महाप्रज्ञाया तुति च्ची फेका बिल, बैद्य नं गृह जालं मुक्त जुयावल । कुल्मांसि यातः महाप्रज्ञां— फोरंखा रिंपोछे याथाय् यंका प्रबज्या यानाः—थिन्ते छुल्लियम्=कर्म शील’ धका नांतयाबिल ।

अनंती महाप्रज्ञा, महावीर्यं व कर्मशीलं श्वम्हं मिखाळि पाखे रमाणा जुया विज्यात । थःथःगु खुसिं = भारी थःथःपिसंहै कुबिया सिलाकू छपु छपु चुया विज्यात । पैदल विज्याना च्वंवत्ते ले' सुनशानगु थासे तापाकंनसे' ग्यानापुपिं मनुत स्वम्ह वयाच्चवंगु खनाः कर्मशीलं भिन्नु' धाल—

“गुरु ! म्नीतः निर्वाणे छोइपिं विधातापिं विज्यात, म्नीगु जीवनं शुलिहे मखा ज्वी । थमिगु लाहातं वचेज्वीगु आशा मदु” धाधां श्वम्हं लँसिथे वना म्नीलाक कुदिका स्वम्हं मिखा तिसिना भगवान लुमंका च्वन । क्रमशः व ज्ञानापुपिं मनुत न्द्योने थ्यंकः वल; ह्य छह्यं हिखो', चुपी नं हिखो', खिपः नं हिखो' खनाः स्वह्यसयां स्वास बन्ध जुल । व ज्ञानापुपिं मनुतेसं छकोला मिखां ज्वेपीया शोगु खः, तर वास्तामथासे' तप्यंक वन । अपिं वने धु'काली तिनिः गुरुपिं स्वह्यं ताःहाकःक स्वास लहाना, 'वचेजुल कानु !' धका थःथःगु भारी कुबिया पैला न्हाका विज्यात ।

म्निहेन्दु तक पैदल वनाली मिखाळे' थ्यंकः विज्यात । मिखाळे' थ्यंका घोराश्याया भिन्नु वीरसिं साहु याथाय् च्वना विज्यात । अन च्वँच्वं शान्तं च्वनेगु थाय् माला कापक्या धयागु थाय् ल्वीका विज्यात । देशंपिने न्याक्वे पाः, नांगा पाहार, आवागमन छुं मदु, आसपासे श्मशान छगू दु, पहारे थाय्थासे लोहँ यागु गुका दु, अत्यन्तंहे आनन्दगु थाय ल्वीकाः अन च्वंविज्यात । वेलावखने स्वम्हं भिन्ना विज्याईगु, स्वम्हं पिण्ड पात्र

ज्वना, ध्यानदृष्टि याना, षडपारमीता ब्वना शीले ल्वेक पलाद्धिना विज्यागु, खंपिनि श्रद्धा उत्पन्न जुया, छेँ छेँ सःता भिनादान यात । प्राप्त जूगु भिन्ना, घोराश्याले तोता थकल, अन भिन्नु बीरसिं साहुं माकथं याना चप्पा, ध्यो, च्याः आदि मामागु गुफाय् यंका विईगु यात ।

पद्म संभव यागु मूर्ति दुगु गुफाय् महाप्रज्ञा च्वना- विज्यात । महावीर्य व कर्मशील निम्ह छगू गुफाय् च्वनाविज्यात ।

महाप्रज्ञां म्येगु गुफा छगूनं ल्वीका विज्यात, व गुफा तःगोगु लोहँया तःले कापिचां- थसःपाया घुसुघुसु न्द्याना द्दहाँ वना सोबले दुने नं च्वनेथाय् दु । अन साप् हे आनन्द ताया अनहे च्वना विज्यात । दुनेनं तःगोगु निगः लोहँया कापिछगू दु, सुरुंग्थे जाःगु छगू दु अन्तहे मदुगु गल्लि छगू दु, विच्चे यक्को दु ।

छन्दु व गुफाय्—‘नमो बुद्धाय, नमो धर्मय, नमोसंघाय’ धैगु शब्द वल । लीपा महाप्रज्ञा तीजक भिखा कना स्वया विज्याबले, मनु छम्ह लाहात जोजलपा; महाप्रज्ञा यागु ख्वाः स्वया च्वंम्ह जुयाच्वन ।

छन्दु हानं—अकस्मात् जत्ताधारीम्ह लामा छम्ह महाप्रज्ञाया न्होने फेतुना च्वंगु खन । महाप्रज्ञाया मती—‘माईकान्ता धाम्ह थ्वहे खै’ धैगु सियका दनाः लामायातः थःगु आशन तोतादिल । माईकांता आशने फेतुना विज्यात, महाप्रज्ञां वन्दना याना प्रार्थना याना विज्यात—

“छल्पोल माईकान्ता खःला ?”

“खः” “जि माईकान्ता धका गथे सिल ?”

“जिं स्वेबते अथे थे’ च्वनाः न्यनागु खः । गवेजालथे’
छल्पोल विज्यागु ?, थुजागु प्रकारं द्वहाँवे ठाकुगु थासे गथे-
विज्यातथे’ ।”

लामा—“छल्पोल गथे विज्याना, जिनं अथेहे वया ।”

महाप्रज्ञा—“कुश्यो ! थौं वदो संयोगं दर्शन पावे जुल;
थुजागु अवसरे जितः दयातया छुं ज्ञान उपदेश याना विज्यासा
ज्युका ।”

लामा—“ज्या याना यंकि, ज्ञान प्राप्त ज्वीगु संयोग
चूलाई ।” धका थुलि धया वस्पोल प्याहाँ विज्यात ।

छुं दिन अन च्वना; कर्मशील व महाविर्य निम्ह यात
ध्यानयागु दिना विद्या, कर्मशील छह अन तोता, महाविर्य छह
व्वना महाप्रज्ञा कालिम्पोङ्ग पाखे विज्यात । कालिम्पोङ्गे छुं दिन
च्वनाली अनं नं महाप्रज्ञा कुशी नगर पाखे विज्यात ।

कुशीनगर थ्यंसेली अन चन्द्रमणि गुरुं धयाविज्यात—
“महाप्रज्ञा ! छ आमथेहे चाःचाः जक हुलाज्वीगुला कि छुं वीनेगु
नं ज्या याय्गु ?”

महाप्रज्ञा—“भन्ने ! जि जा ध्यान याय्गुलीहे आनन्द
जू ।”

चन्द्रमणि—“छं ध्यान यानागु ज्ञान स्वैतं कनेमाल धासा कने फँ सखु, बोना तःसा तिनि थमं श्यूगु खँ म्येपिन्त कने फई ।”

अन छुं भति ब्वनेगु ज्या याना बिज्यात । अन ब्वना च्वंबलेहे, बर्मा अखवार छगू वल । उके महाप्रज्ञायागु तस्वीर छपानं दु ।

अखवार—

“महाप्रज्ञा धाःम्ह श्रामणेर थौं कन्हे गनदु ? थ्व अखवार द्वारा माला च्वना । यदि अखवार प्राप्त जुसा थःगु ठिगाना तथा खवर बिया हति ।”

चन्द्रमणि भन्नेनं महाप्रज्ञायातः बर्मा छोया विल । कलकत्तायापि उपासकपिसं बर्मादेशे खबर छोया विल । स्वचा प्यन्हु जहाजे वना प्यन्हु दुखुनु रंगुण थ्यन; अन उपासकपि लँसो वया च्वन । उपासकपिसं मोटरे तथाः यंकल, उखे उतासिया किजा ‘ऊ एमाउँ’ उपासकया छे, स्वागत समारोह न्यायकाः ध्वाका देका स्वागतयात ।

भगवान बुद्ध जन्म जूगु देशयाम्ह भिक्षु बिज्यागु धका धूम धाम ज्वीक स्वागत जुल । अन ‘क्याउँम्याउँक्याउँ’ धँगु बिहारे तल । बैशाख पुन्हीखुन्हु वहे विहारया नायक भन्ने ‘ऊ केशरा’ महास्थविरया उपाध्यायत्वे १९८८ साले महाप्रज्ञा उपसम्पन्न जुल । उपसम्पदा प्राप्त यानाली उखे ‘थुखे’ निमन्त्रण जूथायू तक वनाः दोभाषी तथा धर्मापदेश जुल ।

छन्दु चन्द्रमणि गुरुयागु चिद्धि वःगुलि महाप्रज्ञा आक्यात्रे
 बिज्याय माल । रंगुणं निचा निन्दु जहाजे वना आक्यात्रे थेन
 अननं उपासकपिसं लँस्वया मोटरे तथा यंकल; यंका चैत्वे
 वजारया 'परियत्तिछथाउँ' धेगु बिहारे यंका: तल । अन
 'माउंच्योजां' धयाम्ह कर्मस्थानाचार्य' चतुप्रत्यय पुरे याना नं ज्ञान
 दातानं जुया विज्यात । बुद्ध गयाय् बज्राचार्य' धा:थे' पूर्णजुल ।

अन वस्पोल कर्मस्थानाचार्य' महाप्रज्ञायात प्रज्ञाभावनाया
 शिक्षा बिया ध्यान याकातल ।

महाप्रज्ञां ध्याने कोशिस याना यंकूगु खना: कर्मस्थानाचार्य
 सापहे खुसी जुल । महाप्रज्ञा भिलु' कोशीस यागुलि गुरुम्हेसे'
 स्येनेगुनं कोशिस याना स्येनायंकल । दत्याति कोशिस या:बले
 प्रज्ञा भावना = विदर्शन ज्ञान वांलाक श्वीका 'म्योहाउं' धैगु जंगले
 वना: साधना या: बिज्यात । अन दच्छि च्वना बिज्याबले-
 धर्म यागु मर्म श्वीका इच्छा पुरे याना बिज्यात । क्रमश: महाप्रज्ञा
 भन्तेया शिष्य जुया: साधना याईपिं म्येपिं नं प्यम्ह दत ।
 न्याग्हेसितं थमं श्यनेकने याना: गुरु जुया बिज्यात । अन च्वँ-
 च्वंहे लंकायाम्ह 'मेत्तेय्य' धा:म्ह परिव्राजक यात:नं ज्ञान ध्यान
 स्येना:ली प्रबजित याय्त: चैत्वे बजारे संघराज सुन्दर महास्थ-
 बिरया बिहारे व्वना यंकल । अन संघराजं महाप्रज्ञा भन्तेयात:
 म्हसीका म्येपिन्त: श्रामणेर याय्गु हकविया बिज्यात । मेत्तेय्य
 श्रामणेरयात उपसत्पदानं महाप्रज्ञा भन्तेया उपाध्यायत्वेहे जुल ।

उपसम्पदा पद प्राप्त यानाली म्निदँ मदेक आचार्य जुया
 हुयातं श्रामणोर याय्मज्जुगु खः, महाप्रज्ञा भन्तेया उपसम्पन्न
 जूगु प्यदँ तिनि दत, गथे आचार्य जुल ? महाप्रज्ञा भन्तेनं
 शिष्यपिन्तः स्येनेकने याय्फुह्व जुया निति संघराजं परीक्षा यानाः
 आचार्य ज्वीगु हक बिया विज्यागु जुयाच्वन । अनंली म्योहाउँ
 यापि उपासक निह्वसयात नं श्रामणोर याना विज्यात, आक्यावे
 'उमानवा' धयाह्व महास्थविरया विहारे कर्मशील श्रामणोर यात
 नं महाप्रज्ञा भन्तेया आचार्यत्वे उपसम्पन्न जुल । अनंली कर्मशील
 यातः महाप्रज्ञाया नां क्वकया 'प्रज्ञानन्द भिन्नु' धका नाम करण
 जुल । म्योहाउँ जंगले थःगु ज्या सिधेकाली चैत्वे बजारया
 परियतिह्वयाउँ धैगु विहारे च्वना, परमार्थ ज्ञान प्रचार याना
 विज्यात । अनहे विहारे शान्तिया निति जमिनया तःले गुफा
 दय्का च्वना विज्यातः, व गुफाय् गुम्से जूगुलि मतहेनं मच्याः,
 उके हावाप्वाः छ्वा दय्का च्वना विज्यात, उगु वखतेहे विहार
 दाताया छेँ भोँल्वे जूगुलि विहारदाता 'ऊ माउंफो' वहे हावाप्वा
 देका तःगु प्वाले वयाः ख्वयाच्वंवल । अन व दायका यातः
 परित्राण यागु विधिकनाः—स्वंगू प्रकारं शुद्धह्व भिन्नु वा गृहस्थ
 यात तथा परित्राण याकि धका कना छेत । कंगु अनुसारं
 परित्राण याकुसेली ऊमाउंफोया जिलाजं छह्व मृत्यु जुल, म्येपिं
 फुकं बचेजुल ।

महाप्रज्ञा भन्ते व गुफां प्याहाँ विज्याई खुनु आपालंहे
 पुण्यार्थीपिं जमा जुया च्वन । न्हिनसया निताः ईले महाप्रज्ञा

भन्ते गुफां प्याहाँ विज्यात, दर्शनार्थीं पिसं दर्शनं याता
कृतार्थं जुल ।

अनंली महाप्रज्ञा भन्ते प्रसिद्धजुया, धर्मया रसयागु कामना
दुपिं वया छल्फल याः वैगु जुल । बडे बडे प्रसिद्धपं
कर्मस्थानाचार्यपिनं छल्फल याता परिक्ता याःवल, कर्मस्थानाचार्य
पिसं परिक्ताय् पास विया थकल । पिनें पित्नें - 'अहन्त' जुल
धका प्रपगन्दा नं जुल । व प्रपगन्दा जूगु खँ महाप्रज्ञा भन्ते नं
सियाः "जि अहन्त जूगु मखु, अहन्त मजूनी" धकाः घोषणा
याता विज्यात । घोषणा याताली अन मच्चसे अनं नं 'क्याउतो'
धाःगु जङ्गले-सु'हे वेमकुथाय वना च्वना विज्यात अन भन्ते यातः
नागा तेसं लहिना तल, च्वनेगु थायूनं पर्णाकुति छ्गु नं देका
बिल ।

Dhamma.Digital

अनंली वस्पेल महासमूद्रया किनारा लिसे चाऊ विज्यात ।
समूद्रया किनारा - 'म्याउंवे' धयागु सहरें स्कूल माण्टर छहसें
लच्छिति तल । अन छह हिन्दु बंगाली डाक्टर छह नाप कर्मफल
व वासः यागु प्रभावया विषयले छल्फल जुया; कमेहे प्रधान
धैगु खँ डाक्टरं स्वीकार याय्माल । डाक्टरं उपासक जूगुली
व म्याउंवे वजारे हल्चल् जुल, छह बजारे बाखं नं कने माल ।
समूद्रया किनारा 'पाउतो' धैगु थासे जंगलया सिथे बिहार छगू
दु, व बिहारे भन्तेपिं आपालं जमा जुया तद्गु छगू संघ कार्य
जुया च्वंथाय् लात ।

अन हिन्दु बंगाली तेसं छको सःता छल्फल जुल । बंगाली तेसं धाल—“छल्पोल थःगु धर्म तोता म्येगु धर्मे छाया वनागु ?”

महाप्रज्ञा—“जि थःगु हे धर्म याना चवना म्येगु धर्म मयाना ।”

“हिन्दुया नितिं बौद्ध धर्म-म्येगु खः ।”

“थःगु विचारं निर्णय जूगु थत कल्याण ज्वीगु धर्म यातः ‘स्व धर्म’ धाई । लोके ल्वेकेगु; नां तेगु व भरोसा या आधारे याःगु धर्म-पर धर्म खः । जिजा थःगु शुद्धार थमं याय्गु ज्ञान कया थगुतुं विचारं निर्णय जूगु लिं जि वना चवनागु खः, सुनानं तरे याई धैगु धर्मे जि मवना ।” धकाः धया विज्यात ।

बंगाली तेसं खँ ताःहाक मयात ।

अनंली मेत्तेय्य व शासन ज्येति ब्वना महाप्रज्ञा भन्ते चतगां पाखे विज्यात । चतगामे ‘कानाईमदारी’ धैगु गामे विहारे चवना विज्यात । अन पहार्तली याम्ह योगेन्द्रलाल वरूआं निमंत्रण याना यंकल । महाप्रज्ञा पहार्तली थ्यनेवं योगेन्द्रलाल या ख्वालं आपालं मनू जम्मा जुयाचवन । स्वागत समारोह धूम धाम जुल । उखुनु नसें लच्छि तक दर्शनार्थी व पुण्यार्थीपिं छगू प्रकारया म्येला थें हे जुल । बहनी बहनी धर्म छल्फल जुयाचवन । योगेन्द्रलाल धयाम्ह वहे गुम्हसें आखतं त्रिपिटक छापे याय्तः माक्क खर्च याःम्ह खः ।

पहार्तली लच्छिच्चवना अनंली गन गन निमन्त्रण वल
अन अन विज्याना धर्म प्रचार याना विज्यात ।

चाउते सिधेकाः वहे कानाईमदारीया बिहारे ७ ला तक
चवना अन उपासक उपासिकापिन्तः ध्यान ज्ञानया शिक्ता विया
विज्यात । उलीमध्ये सुचारु धाःम्ह उपासिका छम्ह प्रथम जुया
प्याहाँवल । पहार्तली याम्ह हे प्रफेशर छम्ह नं ध्यानयागु आशंहे
गुरु मतोरुसें ल्यूल्यूहे जुया चवन । लँदोपिन्त लँ क्यना,
भ्रमेत्ताना च्वंपिन्त, भ्रमं छुटे याना, शंसय जुया च्वंपिन्त निर्णय
ज्दीक उपदेश याना चाउला विज्यात । चटगां सहरे स्वला चवना
विज्याःया योगेन्द्र लाल वरूआं हे माःगु पुरेयाना वियातल ।

शासन ज्योति छम्ह म्योहाउँ जङ्गले हे ल्याहाँवन, मेत्तेय्य
छम्ह औलंकल, उकिया निंति, मेत्तेय्य यातः कलकत्ता यंकेगु कर
पं जुया कलकत्ता वनाः महाबोधि सोसाईती मेत्तेय्य यात तोताः
महाप्रज्ञा गुरु छम्ह कालिम्पोङ्ग पाखे विज्यात ।

कालिम्पोङ्गे भाजुरत्न साहुं, चन्दा उठेयाना महाप्रज्ञायात
चिकिचाधंगु बिहार छगू देका बिल । व बिहारया नां 'प्रज्ञाचैत्य
महा बिहार' जुल ।

कुशीनगरे चन्द्रमणि भन्ते द्वारा – तान्सेन याम्ह लालकाजि
शाक्ययात श्रामणेर यानाः 'अमृतानन्द' धका नां तथाः –
कालिम्पोङ्गे गुरुया थाय् छोयाबिल । अमृतानन्द श्रामणेर,
कालिम्पोङ्गे महाप्रज्ञाया थाय् विज्याना श्रामणेरया नियम् ब्वना

शिक्षा पालन याना विज्यात, महाप्रज्ञा भन्नेनं बुद्धचर्या अनुवाद याना विज्याबले, अमृतानन्द श्रामणेरं आपालं हे ग्वाहाली याना विज्यागु दु ।

गुरु शिष्य निम्हं दार्जीलिङ्गे चाहु विज्याबले भोजपुरयाम्ह जितबहादुरसाहुं वस्पोलपिन्तः भोजपुरे विज्याकेगु आग्रह यात, महाप्रज्ञां स्वीकार याना भोजपुरे विज्यात । भोजपुरया शाक्य पिन्तः छल्फल द्वारा चित्ता बुम्हे याना, बुद्धमूर्ति देका, मूर्ति विज्याकेगु बिहार देका: 'शाक्यमुनि बिहार' धका नां तयाबिल ।

नेपाल इलाकाय् स्थविरवादया बौद्ध बिहार बनेजगु प्रथम भोजपुरे खः ।

अनया मुख्य उपासकपि – लिपा भिन्नु जुया विज्यापि । सुबोधानन्द, विवेकानन्द, प्रज्ञारश्मि व सुगतानन्द । उके प्रज्ञारश्मि छम्ह – महाप्रज्ञा गुरु'हे श्रामणेर याना विज्यागु खः ।

मूर्ति प्रतिस्था जुया कन्हेखुनु हे बराहाकीम् वया निह्न सयातं जोनायंका कुनाबिल उपासकपि समेतं ज्वना यंवल ।

नेपालं पित्तिना तःह्य द्रहौवःगु छगू, बौद्ध धर्म प्रचार यागु छगू व बुद्धमूर्ति यात्रायागु छगू स्वंगु दोष आरोप याना: कुना बिल । कुनातःथाय् सिपाइ'तेत उपदेश याना सन्तोष यानाबिल; अनंली 'महाप्रज्ञा व अमृतानन्दयात अदासारं सिमाना कटे याना छो' धका प्रमाण वल धका अथेहे याना छोयाबिल ।

भोजपुरं कालिम्पोङ्गे हे ल्याहाँ विज्याना थःगु बिहारे च्वना विज्यात । अन महाप्रज्ञां थःगुहे बुद्धिं प्रेश देकाः ललित विस्तर छापे याना विज्यात । अमृतानन्द श्रामणेर यातः बर्मा पाखे छोया बिल ।

चूलपन्थ, महापन्थ पिन्तः चन्द्रमणि भन्तेनं श्रामणेर यानाः अमितनं महाप्रज्ञा गुरु याथाय् हे छोया बिल । अमितनं प्रहाप्रज्ञा गुरुं शिन्ना पालन याकातल । लीपा प्रज्ञारस श्रामणेर प्रबज्या याना साथे तथा शिन्ना वियातल, अकस्माग गुरुयातः मुटु व दिमाग यागु रोगं यानाः दिमागे गरम ज्वीगु व नुगःश्ये दाह ज्वीगु यातः असह्य जुया ख्वख्वं ब्वां ब्वां ज्वीह्य जुल । उपासक पिसं डाक्टर क्यना उपचार यातनं रोग लंगु मखु । उपाय लगेमजूगुलिं, कालिंपोङ्गया गन्य मान्य भलादमीपिसं डाक्टर याके न्यन—“गुरु यागु रोग लनीगु आशा दुला कि मटु ?” धका न्यँसेली डाक्टरं धाल—

“उपाय छगू दु, व उपाय रोगीं हे याय् माःगु खः, याईला मयाईला ?”

“छु याय् माल ? डाक्टर बाबु !”

“भ्येगु मखु ! वात यागु बायु प्रकोप जुयाः धातुस्थाने शुक्ल दम्ब विष याना बिल, व शुक्ल दतले उकेयागु ज्ञार वस्पोल यातः अशान्ति जुयाहे च्वनी ।”

“अथे जुसा डाक्टर बाबु ! वस्पोल यातः गृहस्थाश्रमेतये माल, मखुला !”

वहे खँ महाप्रज्ञा गुरू याके अनुरोध यातः, गुरूं व गृहस्थी ज्वीमाःगु खँ न्यँहे मन्यंसे प्यदँ तक लगातार नय् गन द्यने गन ज्वीक ख्वया ब्वां जुया जुल ।

गुरू यागु हालत स्वय् मफयाः स्कूल मास्टरनी छहसें सलाह याना विधवी छहसेयातः ज्ञान विद्या उपकार ज्वी कथं विचार यागु खँ कना “वस्पोल यागु सेवा याना ब्यु; वस्पोलयागु व रोग छगू लन धाःसाः आपासितहे उपकार ज्वी’ नानी छंगु नं तद्धंगुहे गुण जुई” धका गुणगान यानाः गुरूयागु सेवा याकेबिल, मिसां कामिनि कौशल कथं भूजेलाका ब्रह्मचर्य च्यूत यानाबिल । गुरू याके होश दयावल “जिगु सर्व नाश जुल” धका ख्वया बिज्यात ।

मिसां धाल—“ख्वया विज्याय् मते छल्पोल यागु रोग लन धाःसा सःस्युगु ज्ञान थःके दहेदु, चीवर छता पुनेमजिल; उलिहे जक ख शिवाय ज्ञानं तोता वंगु मडु । धर्मयाय् मज्यू धैगु मडु, धर्म याना बिज्याहुं, धर्म प्रचार याना बिज्याहुं धका ह्येकल ।

उकेहे मिसा गर्भिनी जुल; बदो बुद्धिशीलह कन्या छह जन्म जुल । पुत्रीया नां ‘रत्नदेवी’

लीपा दुतिय गर्भ पुत्र जन्म जुल । बांलाक गृहजाले लात ।
 कमाईं याय् सेके माल; थःगु बुद्धि नोमवाःगु फिलिम्या प्याखँ
 क्येनेगु मिसिन् देका; प्याखँ क्यनाः गुजारा चले यात, पसःनं
 तल, तस्वीर खिवे यायगु पसःनं पिकाल तस्वीर च्वेगु ज्यानं
 याना विज्यात । अथे जुसां नुगले वैरागं मतोतु, वहे वैराग यागु
 आधारं धार्मीक लेख आदि च्वया धर्मोदयते धर्मदूते छोया
 प्रचार याकावं च्वन ।

धार्मीक सफू च्वेगु ज्या मतोतु । प्रत्येक आईतवारे छल्फल
 याय्गु प्रथा चले यानावं च्वन । परिवारपिन्तः मागु बन्दोबस्त
 याना, २०१८ सालं परिवारपिन्त छले याना नेपाले विज्याना
 यले सुमङ्गल विहारे सुबोधानन्द भन्ते याथाय् च्वनाः धर्म प्रचार
 याना विज्यात ।

अनं सुबोधानन्द भोजपुरे विज्यात म्येपिं भन्तेपिं च्वं
 विज्यात । महाप्रज्ञायाथाय् छल्फल यागु रस दयाः मनुत वरपोल
 याथाय् आपा मुनीगु स्वेमफया जालयाना अन च्वने मछिका
 बिल, महाप्रज्ञा गुरु अन तोता गण महाबिहारे च्वंविज्यात ।
 अननं दसाः ला नापंहे दु । गण महाबिहारे वैपिं उपासक
 उपासिकपिन्तः धर्मचक्र सूत्र पाथ याका उकेयागु अर्थ कना
 शिन्ना बिया यंकुबले—अन 'छगूथासे निगू धर्म याय् पावे
 ज्वीमखु' धका धयाहल, उकिं अननं महाप्रज्ञा गुरु' तोता विज्यात ।
 उखे निन्दु, उखे प्यन्दु याना हिला जुया विज्यात ।

(२२)

बुद्ध अवस्थाय् दुःख सिया जुल धका उपासक उपासिकापि
मिलेजुया आश्रम छगू देकेगु खँ जूबले आशारत्न उपासकं स्व०
पिता यागु नामं जगाछकू दान बिया दित उकेहे सकले मिले
जुयाः छतजागु धर्मचक्र आश्रम धका आश्रम छगू देका; ज्येष्ठ २५
गते २०२७ शालं गुरु महाप्रज्ञायात अर्पण यानागु जुल ।

बिहार दयकापि—

धर्मचक्र आश्रमया उपासक उपासिकापि स्वः ।

जगत प्राणिया जय

जय नेपाल

Dhamma.Digital

थाकू—“शाक्य प्रेस” ँबहाल, काठमाडौं, नेपाल । फोन: १३-६०४